

ce, predvsem Frančka Kneza, ki ga označuje kot nekakšnega "guruja" slovenskega alpinizma v osemdesetih letih, in žal že pokojnega Janeza Jegliča. Karo, Jeglič in Knez, prijelo se jih je ime Trije mušketirji, so bili dolgo obdobje najjudarnejša slovenska naveza, na vrhuncu moči ter sposobnosti pa verjetno najmočnejša trojna naveza na svetu.

Zanimivo je, da je to Karov prvi knjižni tekst in to v angleščini, pa še v izjemno ugledni družbi.

Viki Grošelj

"Delo Književni listi, 8. avgust 2001, z dovoljenjem"

Tja v Gorice, v štajersko deželo

Jurij Pivka, Nataša Galun, Štajerska, izletniški vodnik, Sidarta, Ljubljana, 2001

Založba Sidarta nadaljuje z izdajanjem izletniških vodnikov in tokrat popotniki lahko krenejo v severovzhodni konec Slovenije, tja, za kamor ponavadi rečemo, da je to Štajerska, zato tudi tak naslov. Pa da se ne bi prerekali o deželni mejah, povejmo, da tudi Jurij Pivka in Nataša Galun, avtorja tega priročnega in lepega vodnika, že v uvodu povesta, da je znotraj še del Koroške, z izleti pa vabita tudi preko Mure. Skratka, vsa tista zelena,

mehkoba pokrajina, ki se pred popotnika razgrne, ko se prebije čez Trojane, je v vodniku zajeta v sedeminpetdeset izletov, njihovo geografsko porazdelitev pa pokaže tudi nazorna skica na notranji strani platnic (le državne meje se na njej nekoliko slabše vidijo). Izleti večinoma niso zahtevni, celo nekaj visokogorskih tur okoli Logarske doline in na Koroškem poteka po najlažjih možnih poteh. Opis izletov je zato kratak in jednat, nezahtevnost pa ne pomeni, da so izleti kratki, nasprotno, razložena slemena vzhodne Slovenije naravnost kličejo po prečenjih – kraljuje seveda Pohorje, tu pa so še Kozjak, Paški Kozjak, Haloze. In avtorja nas povedeta kar na nekaj lepih in velikopoteznih pohodov.

Vsak izlet sledi zdaj že uveljavljeni shemi Sidartinih vodnikov, od uvodnega opisa do natančnega popisa poti iz izhodišča do mesta, kamor popotnik sestopi, vse pa je pospremljeno še s podatki o višinah (pri Haloški planinski poti se je ta podatek, kot kaže, izmuznil), najprimernejšem času, dolžini izleta in potrebnih zemljevidih. Besedilo spremljajo lepe in zelo kakovostno odtisnjene fotografije, škoda je le, ker včasih "stojijo" nekoliko stran od opisanega izleta (npr. Bistriški vintgar, Gaj nad Mariborom, Špič na Paškem Kozjaku). Lični vodnik priročnega formata na naslovnici krasi značilna fotografija, ki kar kliče na pot – kje je bila posneta, pa ne izve; enako velja za romantično dvostransko fotografijo kapelice v zelenju (saj je Štajerska vendarle zelena), ki uvaja knjigo. Če se še nekoliko bolj "zapičimo" v tisto, kar bi bilo oblikovno mogoče odpraviti, je to prav gotovo tiskarski škrat, ki je zgornje narekovaje spremenil v malo črko ž.

Pozoren bralec med opisi ne more mimo nekaterih vprašanj tipa "al' prav se piše". Tako je bila po avtorjevo "Slovenska planinska pot ustanovljena", čeprav je bila "uvedena" ali pa "začrtana", prav tako denimo ob piku kače ne bomo otipali "pulsa", ampak "utrip". Tudi ne

vem, zakaj si tovarna Impol v Slovenski Bistrici ponekod zasluži same velike črke, ponekod pa je napisana kar tako kot v pričujočem besedilu. Te drobne nedoslednosti popotnika seveda ne motijo, bolj pa ga lahko zmotijo napake pri podatkih. Na strani 54 je denimo navedena višinska razlika 629 metrov, v besedilu pa piše "dobrih tisoč metrov", na strani 112 je Macelj visok 627 metrov, do strani 119 pa naraste že na 718 metrov. K sreči so ti drobni "prirastki" višin redki.

Avtor, biolog po izobrazbi, popotnika rad opozori na vse tisto, kar sta na svojih poteh s soavtorico videla, ko sta postala in se ozrla v v neposredno bližino – kamnine, cvetlice, živali. Res, veliko zanimiva je tudi povsem blizu nas, ne le tam nekje v daljavi. Dobro je, da popotniku na tak način odpirata oči tudi za lepote, ki jih v hitenju včasih niti ne opazi. Še posebej je to pomembno pri krajših izletih, kjer sam cilj in trajanje na prvi pogled nista videti nič posebnega, pa vendar zatem ugotovimo, da so tam stare ruševine (gradov, cerkva, samostanov), redke in zaščitene rastline (npr. velikonočnica) ali pa da so preprosto obdobja v letu, ko je že zaradi prelestnosti trenutka nujno biti tam (denimo, ko cveti resje pod Kotečnikom). K večini izletov so dodani tudi rumeni okvirčki, v katerih nam avtorja opišeta kakšno značilnost na sami poti ali pa v njeni neposredni bližini. Izleti so razdeljeni v naslednje sklope: Pohorje, Kozjak, Koroška, Savinjski konec, Vzhodni podaljšek Karavank (od Paškega Kozjaka do Maclja), Haloze, Dravska ravan, Slovenske gorice in Goričko. Posebej pohvalno je, da založba Sidarta ob pomoči dobrih avtorjev vsem, ki radi zahajajo v naravo, ponuja ne le najvišje gore, za katere vemo, kod v Sloveniji stojijo, pač pa tudi vse tiste na videz neznatne holme in griče, ki jih z visokih gora še opazimo ne. Avtorja izletniškega vodnika Štajerska torej vabita vse popotnike med ve-sele ljudi, v sončne gorice, na ko-

zarček radoživega vina, med zaobljene zelene griče, ob bregove romantično, leno se premikajočih rek, ob starodavne ribnike, k ruševinam starih gradov, med cvetje in živali, za posledke pa še na kakšen malo bolj skalnat in v nebo štrleč vrh, da se prehojena pot lepše razgrne pred popotnika. Z zadovoljstvom bo pogledal nanjo, saj je izbor izletov res vsestranski.

Marjan Bradeško

Vošankov stenski koledar

Milan Vošank, likovni pedagog v OŠ Cerknica, avtor knjige kratkih zgodb Na poteh med gorami in občasni sodelavec Planinskega vestnika, je tudi letos pripravil stenski koledar.

Medtem ko je koledar za leto 1999 vseboval reprodukcije njegovih oljnih in pastelnih slik slovenske kra-

Milan Vošank: Krmišče

jine, je v letošnjem dvanajst reprodukcij risb s svinčnikom z motivi iz planinskega, lovskega in kmečkega sveta, opremljenih z naslednjimi opisi: Kažipot (na planini Grohot pod Raduho), Krmišče (z Javornikov nad Cerkniškim jezerom), Ptičja krmilnica (s Planine nad Jezerskim), Stari mlin (v dolini Tople pod Peco), Koroška kašča s prešo

kašča z gankom (izpod Uršlje gore), Po dolgoletnem sožitju (s Kožljeka nad Cerknico), Stara prijateljca (motiv izpod Karavank), Mlin ob macesnu (iz doline Koprivne pod Olševo), Koroška kmetija (izpod Uršlje gore), Lovska preža (na planini Grohot pod Raduho), Zapuščen in pozabljen (pri Dolenji vasi ob Cerkniškem jezeru). Risbe so nastale med letoma 1988 in 2000. Koledar je velik 300 x 420 mm in je v dvobarvni tehniki ofset tiska. Barvni podtoni so pogojeni z letnim časom. Na vsakem listu so datumsko predstavljeni trije meseci. Hkrati so izšle tudi razglednice z motivi, upodobljenimi na koledarju.

Andreja Čibron-Kodrin

Odmev z Bricnika

To je letni zbornik Planinskega društva Bricnik Muta, ki je februarja izšel že četrtrič zapovrstjo. V njem je na šestnajstih straneh predstavljeno delo društva v letu 2000.

Predsednik Ernest Preglav uvodoma ugotavlja, da je bilo to uspešno, saj število članov ni upadlo (skupaj s šolsko in predšolsko mladino jih je 290), izpeljali so skoraj vse načrtovane izlete, delovne akcije, obnavljali markacije, bogatejši so za štiri vodnike kategorije D, ob peti obletnici društva je bila priložnostna prireditev, na kateri so predstavili knjigo svoje članice Malčke Kvasnik Moje planine, moje sanje, delovati je začel pevski zbor Bricnik itd.

Vodja vodnikov Jože Dobnik podrobneje poroča o izletništvu. Šest vodnikov je lani na osemnajst izletov popeljalo skupaj več kot 600 udeležencev. Priljubljeni so tudi avtobusni izleti. Člani so se v gore podajali tudi sami, še posebej pa so jih pritegnili pohodi po Mučki planinski poti ob polni luni. Delo z mladimi dobro poteka v vrtcu, v osnovni šoli pa slabše zaradi nezainteresiranosti učiteljev.

Sledijo opisi doživetij. Jože Dobnik piše o izletu v neznano (cilj je bil Tromejnik na Goričkem), pri katerem so jim pomagali številni sponzorji. Bricnikov Lojz obuja spomine

na prehojeno planinsko transversalo Osorščica na Malem Lošnju, ki jo je zmogla skupina planincev, članov društva, med letovanjem v avtokampu Čikat. Za vzbujanje skomin naj bo ta navedek: "Za konec naj povem, da je transversala za vsakega navdušenega planinca enkratna sprostitev na dopustu. Na njej imaš vse: čudovit pogled, vrhunsko postrežbo, možnost nabiranja zdravilnih rož, posebej pa mi je bilo všeč, da smo razbili monotono klasičnega morskega letovanja." Ivan Verčko je avtor zapisa o lanskem vzponu osemčlanske društvene ekipe na Groslockner, Ernest Preglav pa je dal ponatisniti prispevek iz Informatorja o vzponu na Kukovo špičo, ki ga je s prijateljem opravil leta 1985.

Pod naslovom Tudi najmlajši planinarimo je mentorica Metka Pavlič zapisala pripovedi najmlajših o vtisih z izleta na Uršljo goro, objavljenih pa je tudi nekaj otroških risbic.

V zborniku lahko preberemo še prispevek o obisku pri Francu Mačku – Sedelniku (avtorja Janeza Juvančiča), zapis ob osemdesetletnici planinskega prijatelja Ivana Kneza, pesmi (Malčke Kvasnik in Anje Ravnjak), rešimo nagradno križanko, se seznanimo s preglednico vrst članarine PZS, z vsebino članskih ugodnosti s cenami članarine v letošnjem letu ter izvemo, kdo so bili dobitniki raznih priznanj na občnem zboru PD Bricnik Muta.

Zbornik zaključuje barvno (druge fotografije so črno-bele) fotoporočilo Leto 2000 – kje smo bili, kaj smo delali.

Odmev z Bricnika je izšel v nakladi 300 izvodov, gradivo je zbral, oblikoval in uredil Ernest Preglav. Odločitev planinskega društva, da izdaja zbornik (brez pomoči sponzorjev seveda ne bi šlo), je vredna pohvale, saj je to eden od načinov promocije njegovega delovanja in planinstva nasploh; škoda je le, da ustvarjalci glasila k delu niso pritegnili lektorja.

Andreja Čibron-Kodrin